

15 Μαΐου 2016

«Αιθιοπία, ένα μικρό Βυζάντιο στο κέρασ της Αφρικής» (Κατερίνα Χουζούρη)

/ [Πεμπτούσία](#)

Οι εκδόσεις Γόρδιος παρουσιάζουν τη Δευτέρα 16 Μαΐου στις 19.30μ.μ. το βιβλίο του Γιώργου Παπαγιαννόπουλου «Αιθιοπία (Αβησσυνία) ένα μικρό Βυζάντιο στο κέρασ της Αφρικής», στον χώρο Πολιτισμού και Πολιτικής Ρήγας Βελεστινλής, Ξενοφώντος 4, Πλ. Συντάγματος.

Για το βιβλίο θα μιλήσουν οι: Θόδωρος Παντούλας, εκδότης - νεοελληνιστής, Μάνος Στεφανίδης, Καθηγητής ΕΚΠΑ και ο συγγραφέας του βιβλίου Γιώργος Παπαγιαννόπουλος

Για το βιβλίο «Αιθιοπία (Αβησσυνία) ένα μικρό Βυζάντιο στο κέρασ της Αφρικής», μίλησε στην Πεμπτούσία ο εκδότης-νεοελληνιστής, Θεόδωρος Παντούλας.

Πεμπτουσία: Θα θέλατε να μας μιλήσετε για το νέο βιβλίο του Γιώργου Παπαγιαννόπουλου.

Θ. Παντούλας: Το νέο βιβλίο του Παπαγιαννόπουλου είναι η περιδιάβαση ενός ανθρώπου -εάν θέλετε, ενός υποψιασμένου, δηλαδή διαβασμένου, ανθρώπου- σε μια ελάχιστα τουριστική χώρα. Αυτό είναι το μειονέκτημα και ταυτοχρόνως το πλεονέκτημα του βιβλίου. Μειονέκτημα γιατί πρόκειται για μια βιωματική προσέγγιση και πλεονέκτημα για τον ίδιο ακριβώς λόγο. Εκτός από τον ενθουσιασμό του τουρίστα, έχουμε τον ενθουσιασμό του περιηγητή. Και αυτό είναι η αρετή του βιβλίου. Ότι ο συγγραφέας του, άμοιρος από ακαδημαϊσμούς και υπομνηματισμούς, θέλει να μοιραστεί μαζί μας τον ανυπόκριτο ενθουσιασμό του απ' όσα ανακαλύπτει.

Ενίστε φλυαρεί παραπάνω απ' όσο πρέπει, αλλά πάλι, έτσι δεν κάνουμε όλοι όταν θέλουμε να μοιραστούμε κάτι που μόλις ανακαλύψαμε και μας εκπλήσσει ευχάριστα;

Πεμπτουσία: Από πού προκύπτει αυτός ο ενθουσιασμός του συγγραφέα;

Θ. Παντούλας: Ανακαλύπτει μια χώρα που μας είναι απρόσμενα οικεία. Με την Αιθιοπία μας συνδέουν μακραίωνοι πολιτισμικοί δεσμοί, που ατόνησαν βεβαίως τους τελευταίους αιώνες αλλά δεν έπαψαν ωστόσο να καθορίζουν τις ζωές μας. Σε εμάς πολύ λιγότερο λόγω του άλλοτε βίαιου κι άλλοτε ζηλωτικού αλλά οπωσδήποτε οικειοθελούς εκμοντερνισμού μας και στην Αιθιοπία πολύ περισσότερο.

Σας θυμίζω ότι η Αιθιοπία μάς είναι παλιά γνώριμη. Από τα χρόνια του Ομήρου και του Ησιόδου ακόμη. Ακόμη και η ονομασία του κατοίκου της χώρας αυτής «αιθίοψ» είναι μια σύνθετη ελληνική λέξη που περιγράφει τον άνθρωπο με την ηλιοκαμένη όψη. Η χώρα εκχριστιανίστηκε τον 4^ο αιώνα από έναν Έλληνα έμπορο, τον Φρουμέντιο, ο οποίος ήταν και ο πρώτος της επίσκοπος. Οι Αιθίοπες, παρότι στην πλειοψηφία τους μονοφυσίτες, αυτοπροσδιορίζονται ως Ορθόδοξοι. Η σχετική απομόνωσή τους από τον υπόλοιπο κόσμο τους επέτρεψε να διατηρήσουν πολλά στοιχεία της πρωτοχριστιανικής περιόδου, τα οποία συνυπάρχουν με επιβιώσεις στοιχείων της προχριστιανικής περιόδου της περιοχής αλλά και στοιχεία που κόμισαν νέοι κάτοικοι της χώρας. Ακολούθησε μια μακραίωνη περίοδος που κατέληξε στο σημερινό ανεξάρτητο και πολυεθνικό κράτος χωρίς να αποτελέσει αποικία κανενός -εξαιρουμένης της βραχύχρονης, εξαιρετικά βίαιης αλλά και πλημμελούς κατοχής της χώρας από την Ιταλία(1936-1941) .

Για όλα αυτά τα εγκυκλοπαιδικού χαρακτήρα ζητήματα μας ενημερώνει εξ αρχής

ο συγγραφέας με ευσύνοπτες αλλά περιεκτικές αναδρομές που προετοιμάζουν καθηκόντως τον αναγνώστη για το κυρίως μέρος του βιβλίου, το οποίο φιλοξενεί ημερολογιακού τύπου καταγραφές από την αρχή έως το τέλος του εβδομαδιαίας διάρκειας ταξιδιού του. Αυτό είναι κατά την γνώμη μου και το πλέον ενδιαφέρον - συγγραφικά κι αναγνωστικά- μέρος του βιβλίου, όπου, λίγο-πολύ ο αναγνώστης γίνεται συμμετέχων της ταξιδιωτικής εμπειρίας του Γιώργου Παπαγιαννόπουλου.

ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ ΓΙΩΡΓΟΣ

ΑΙΘΙΟΠΙΑ (ΑΒΗΣΣΥΝΙΑ) ΕΝΑ ΜΙΚΡΟ ΒΥΖΑΝΤΙΟ ΣΤΟ ΚΕΡΑΣ ΤΗΣ ΑΦΡΙΚΗΣ

**Ιστορικό και ταξιδιωτικό
οδοιπορικό**

Γόρδιος

Πεμπτουσία: Τι ρόλο έχει σ' αυτό το οδοιπορικό η φωτογραφία;

Θ. Παντούλας: Το βιβλίο έχει αρκετές ασπρόμαυρες φωτογραφίες από την περιήγηση του συγγραφέα αλλά και αρκετές έγχρωμες που απεικονίζουν, κυρίως, έργα τέχνης - συνηθέστερα αγιογραφίες. Ο συγγραφέας-φωτογράφος προφανώς, κι ορθώς κατά την κρίση μου, επιλέγει να μην τις σχολιάσει παρότι τις θεωρεί σημαντικό μέρος του ταξιδιού του - γι' αυτό άλλωστε τους παραχωρεί τέτοια

έκταση στο τέλος του βιβλίου του. Αφήνει τον αναγνώστη να αξιολογήσει μόνος του το υλικό και νομίζω ότι πρέπει να σταθούμε σε αυτό το μέρος του βιβλίου.

Νομίζω επίσης ότι δεν θα δυσκολευτούμε να διαπιστώσουμε ότι υπάρχει μια, κυρίως, καθ' ύψος ανεπτυγμένη αφηγηματικότητα στο σχέδιο των εικόνων, μια θεματική και χρωματική ευκρίνεια που δεν καθιστά την αιθιοπική τέχνη αφελή ή ανεπεξέργαστη (αυτοί είναι μάλλον ευφημισμοί για το πρωτόγονο) αλλά απλή και ουχί απλοϊκή –και χωρίς τα βαρίδια της σύγχρονης τέχνης που δεν δημιουργεί πλέον αλλά ομφαλοσκοπεί ανυποψίαστη τα ποικίλα της αδιέξοδα, ονομάζοντάς τα... πρωτοπορία.

Πεμπτουσία: Αναφερθήκατε στην αιθιοπική τέχνη. Πόσο επηρέασε την τέχνη και τον πολιτισμό αυτής της χώρας, η στενή πολιτισμική και πολιτική επιρροή του Βυζαντίου; Αυτές οι επιδράσεις, θεωρείτε ότι είναι και σήμερα «ορατές» στην τέχνη της Αιθιοπίας;

Θ. Παντούλας: Έχω την εντύπωση ότι στην Αιθιοπία η τέχνη είναι ακόμη δημιουργία. Συνομιλία, δηλαδή, με τον δήμο, όχι με το συνάφι των ειδικών και ανειδίκευτων που παρασιτούν γύρω από την αγορά της σύγχρονης τέχνης. Γι' αυτό εν προκειμένω κυριολεκτούμε όταν μιλούμε για λαϊκή τέχνη, την οποία είναι, νομίζω, σύνηθες αλλά κι επιπόλαιο να την διακρίνουμε σε κοσμική και θρησκευτική. Υπάρχουν σαφώς επιρροές και από την μεταναγεννησιακή τέχνη της Δύσης (όπως και από το Ισλάμ άλλωστε) αλλά νομίζω ότι κατισχύουν τα στοιχεία εκείνα που τοποθετούν την Αιθιοπική τέχνη σε μεγαλύτερη εγγύτητα στην δική μας παράδοση. Νομίζω ότι η απουσία προοπτικής, βάθους πεδίου, ενισχύει την άποψη ότι η τέχνη αυτή μπορεί να ενταχθεί στην μεταβυζαντινή περιοχή, σ' ένα μετά το Βυζάντιο βυζαντινό χώρο, που όταν δεν είναι άγνωστος, είναι παραθεωρημένος αλλά οπωσδήποτε και «δικός» μας – «δικός» μας, για να εξηγούμαστε και να μην παρεξηγούμαστε, στον βαθμό που μετέχουμε σε αυτόν ως κάτοικοί του κι όχι ως ξεναγοί του. Με άλλα λόγια ως διάκονοί του και όχι ως προαγωγοί του.

Κατερίνα Χουζούρη